

RP 44/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras. Enligt propositionen ska skyldigheten för teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionssystem och förvaltare av centralantennsystem att distribuera Rundradions allmännyttiga radioprogramutbud slopas.

Syftet med propositionen är att göra det möjligt att använda nätet effektivare i kabelnäten och att erbjuda förbindelser av bättre kvalitet. Dessutom ändras den nationella regleringen om distributionsskyldighet så att den motsvarar kraven i EU-lagstiftningen.

I lagen föreslås dessutom mindre kompletteringar och tekniska ändringar.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juli 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
2.1 Distributionsskyldighet.....	4
2.2 Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering	5
2.3 Marknadsbaserad frekvensavgift.....	6
2.4 Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet.....	7
3 Målsättning.....	7
3.1 Distributionsskyldighet.....	7
3.2 Andra ändringar	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	8
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	8
4.2.1.1 Konsekvenser för företagen	8
4.2.1.2 Hushållen	10
4.2.1.3 Konsekvenser för de offentliga finanserna	11
4.2.2 Andra konsekvenser för människor och samhälle	11
4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna	13
5 Alternativa handlingsvägar.....	13
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	13
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	15
6 Remissvar	15
6.1 Allmänt	15
6.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	16
6.2.1 Distributionsskyldighet.....	16
6.2.2 Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering	18
7 Specialmotivering.....	19
8 Ikraftträdande	22
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	22
9.1 Distributionsskyldighet.....	22
9.1.1 Yttrandefrihet.....	22
9.1.2 Egendomsskydd.....	23
9.2 Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering	24
9.2.1 Yttrandefrihet.....	24
9.2.2 Näringsfrihet	26
LAGFÖRSLAG.....	27
Lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	27
BILAGA.....	30
PARALLELLEXT	30
Lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	30

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Teleföretag som är verksamma i kabeltelevisionsnät och tillhandahåller nättjänster är skyldiga att distribuera Rundradions televisions- och radioprogramutbud i sina nät i Finland. Utöver kabeloperatörerna är också de som upprätthåller centralantennsystem, såsom husbolag, fastighetsbolag och motsvarande, skyldiga att se till att Rundradions programutbud finns tillgängligt i centralantennsystemen. Närmare bestämmelser om distributionsskyldigheten finns i 227 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014).

Direktivet om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation, *teledirektivet (EU) 2018/1972*, gör det möjligt för medlemsstaterna att införa distributionsskyldigheter på vissa villkor. Enligt artikel 114 i teledirektivet ska sådana skyldigheter som gäller sändningsplikten vara skäliga, proportionella och transparenta. Distributionsskyldigheter kan åläggas om en betydande mängd slutanvändare av näten och tjänsterna använder dem som sitt huvudsakliga sätt att ta emot radio- och televisionsprogramutbud. Sådana skyldigheter ska också vara nödvändiga för att uppfylla mål avseende allmänintresset som klart definierats.

Vidare anges i direktivet att medlemsstaterna bör ge en objektiv motivering till den sändningsplikt som de föreskriver i sin nationella lagstiftning för att säkerställa att denna plikt är transparent, proportionell och tydligt definierad. Sändningsplikten bör utformas på ett sådant sätt att det ger tillräckliga incitament till effektiva investeringar i infrastruktur.

Distributionsskyldigheterna ska regelbundet ses över i enlighet med artikel 114 i direktivet. I skälen anges att sändningsplikten bör ses över regelbundet minst vart femte år för att hålla den aktuell i förhållande till den tekniska utvecklingen och marknadsutvecklingen och för att säkerställa att den fortsätter att vara proportionell i förhållande till de mål som ska nås.

Kommunikationsministeriet har bedömt distributionsskyldigheten på det sätt som förutsätts i teledirektivet senast i den bedömningspromemoria som publicerades den 22 juni 2022. Bedömningspromemorian och tillhörande bakgrundsutredningar och annat material finns tillgängliga [i statsrådets tjänst för projektinformation \(LVM010:00/2022\)](#).

Dessutom föreslås mindre ändringar eller kompletteringar av teknisk natur på basis av uppföljningen och verkställandet av den nuvarande lagstiftningen.

1.2 Beredning

Kommunikationsministeriet publicerade den 22 juni 2022 en bedömningspromemoria gällande distributionsskyldighet. För bedömningspromemorian om bestämmelserna om distributionsskyldigheten gjordes en konsultutredning av KPMG för att bedöma konsekvenserna av olika regleringsalternativ. Därtill utredde Cullen International hur distributionsskyldigheten regleras i vissa andra länder. I samband med utarbetandet av bedömningspromemorian ordnades ett möte för intressentgrupper den 7 december 2021. Med utgångspunkt i bedömningspromemorian utarbetades ett utkast, som var på remiss i två veckor i mars 2022. Utlåtandena, ett sammandrag av utlåtandena och annat material finns tillgängliga i tjänsten [utlåtande.fi](#) och i statsrådets tjänst för projektinformation (LVM010:00/2022).

Utifrån bedömningspromemorian utarbetades ett utkast till regeringsproposition med förslag till att slopa skyldigheten att distribuera radio. Utkastet till regeringsproposition var på remiss den 5 september – 2 oktober 2022. Den propositionen överlämnades dock inte till riksdagen eftersom man under beredningen konstaterade att det fanns ett behov för noggrannare bedömning av konsekvenserna. Konsekvenserna av att slopa skyldigheten att distribuera radio har bedömts i en arbetsgrupp som bestod av tjänstemän vid kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, försvarsmakten, Försörjningsberedskapscentralen och Transport- och kommunikationsverket. I styrgruppen för arbetsgruppen fanns representanter för kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. Arbetsgruppens förslag var att slopa skyldigheten att distribuera radio och så snart som möjligt inleda ett projekt för att utveckla förmedlingen av varningsmeddelanden.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Beredningen av propositionen har inletts i enlighet med lagstiftningsprojektet i januari 2024 som en del av ett något mer omfattande reformprojekt av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Beredningsunderlaget finns i statsrådets tjänst för projektinformation med identifieringskoden [LVM002:00/2024](#).

Utkastet till denna mer omfattande regeringsproposition skickades på remiss via tjänsten utlåtande.fi den 21 februari 2024. Remissutlåtandena begärdes senast den 15 mars 2024. Remisstiden begränsades för att propositionen skulle kunna lämnas till riksdagen under våren 2024 så att riksdagen också skulle hinna behandla propositionen ännu under denna sessionsperiod. Remisstiden på 3,5 veckor ansågs tillräcklig eftersom en betydande del av förslagen varit på remiss redan hösten 2022 och det inte gjorts ändringar i sak i bestämmelserna.

Vid den fortsatta beredningen beslöt man att dela upp den regeringsproposition som var på remiss i två olika regeringspropositioner för att göra riksdagsbehandlingen smidigare. De ändringsförslag som finns i denna proposition är enligt bedömning de som kräver en något mer omfattande diskussion. Den andra propositionen som innehåller de övriga bestämmelserna i propositionsutkastet som var på remiss ska lämnas till riksdagen senast den 18 april 2024, vid tidsfristen för brådskande regeringspropositioner, och den här propositionen en vecka efter den nämnda tidsfristen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Distributionsskyldighet

Distributionsskyldigheten regleras i 227 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Enligt 1 mom. är teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionsnät skyldiga att i nätet utan ersättning i fråga om televisions- och radioverksamhet som utövas i ett markbundet masskommunikationsnät distribuera sådant allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud enligt 7 § 1 mom. i lagen om Rundradion Ab som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget, och sådant material som fritt kan tas emot och som redigerats för program som ingår i programutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet.

Enligt 2 mom. gäller distributionsskyldigheten också teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionsnät, om teleföretaget förmedlar sitt programutbud med annan teknik än traditionell kabeltelevisionsteknik, och det är möjligt att ta emot utbudet med sedvanliga mottagaranordningar. Vidare föreligger enligt 3 mom. ingen distributionsskyldighet, om kabeltelevisionsnätets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisions- eller radioverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget

rimliga framtida behov. Teleföretag behöver inte i syfte att fullgöra distributionsskyldigheten göra sådana förbättringar i kabeltelevisionsnätet som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Enligt 4 mom. ska Rundradions programutbud med tjänster som hänför sig till dem kostnadsfritt tillhandahållas användarna. Teleföretag kan dock kräva en skälig avgift av användarna för upprätthållande av nätet. I 5 mom. föreskrivs dessutom att programutbudet ska tillhandahållas användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

Distributionsskyldigheten gäller kabeloperatörer men också förvaltare av centralantennsystem såsom bostadsaktiebolag. Enligt 6 mom. ska bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara förvaltare av centralantennsystem som äger eller administrerar sådana centralantennnät som är fastighetsinterna eller gemensamma för flera fastigheter och som används för förmedling av masskommunikation i fastigheten till användarnas terminalutrustning, se till att programutbud och tjänster tillhandahålls användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

En uppskattning baserad på intressentgruppernas bedömningar är att 5–10 procent av nätets potentiella användare har anslutit radion till ett centralantennnät. Antalet aktiva användare av kabelradio är sannolikt lägre än antalet hushåll där radion är ansluten till ett centralantennnät. Distributionen av radioprogram i kabeltelevisionsnät och centralantennnät innebär dock en teknisk begränsning för användningen av nätet, vilket påverkar den kvalitativa utvecklingen av kabelbredband.

Distributionen av radioprogram begränsar den kvalitativa utvecklingen av kabelbredband, framför allt nätrafiken uppströms. Denna begränsning kan påverka den servicenivå som kunderna upplever och eventuellt kvaliteten på till exempel videosamtal, molntjänster och liknande funktioner där trafik uppströms behövs. Tekniskt visar sig begränsningen så att kabelnätets radiokanaler förhindrar ibruktagandet av en effektivare frekvensindelning och implementeringen av nyare teknikgenerationer.

Kabelbredbandstjänster används av ett stort antal hushåll antingen via husbolagsanslutningar eller via konsumentanslutningar. I slutet av 2022 hade hushållen cirka 530 000 kabelbredbandsabonnemang. Av kabelbredbandstjänsterna är uppskattningsvis över 90 procent anslutna till centralantennnät. Därför hindrar distributionen av radioprogram även i centralantennnät i praktiken att kabelbredbandstjänsterna utvecklas på det sätt som nämns ovan.

2.2 Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

Bestämmelser om radiotillstånd finns i 6 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Enligt 39 § krävs det radiotillstånd av Transport- och kommunikationsverket för innehav och användning av radiosändare. Radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare behövs inte, om radiosändaren fungerar endast på en samfrekvens som Transport- och kommunikationsverket har fastställt för den och om dess överensstämmelse har säkerställts på det sätt som föreskrivs i denna lag. Transport- och kommunikationsverket får meddela sådana föreskrifter om begränsning av användningen av radiosändaren som behövs för att frekvenserna ska användas effektivt och ändamålsenligt samt för att förebygga eller avhjälpa störningar. I 6 kap. föreskrivs dessutom om andra situationer där radiotillstånd inte behövs, om beviljande av radiotillstånd, om frekvensreservering och beviljande av det, om villkoren för radiotillstånd, om förnyande, ändring, överföring, uthyrning och återkallande av radiotillstånd samt om störningsskydd.

Enligt 34 § 2 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation får analog radioverksamhet som pågår i högst tre månader utövas med radiotillstånd utan programkoncession. Dessutom får radioverksamhet som utövas i liten skala på ett begränsat område utövas utan programkoncession. Radiotillstånd för i 40 § 8 mom. avsedd verksamhet ska beviljas om det inte finns uppenbar anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller att sökanden gör sig skyldig till hets mot folkgrupp enligt 11 kap. 10 § i strafflagen, grov hets mot folkgrupp enligt 10 a § i det kapitlet eller offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott enligt 34 a kap. 5 e § i den lagen. I 49 §, som gäller återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering, ingår ingen möjlighet att återkalla radiotillstånd eller frekvensreservering i situationer som motsvarar dessa förutsättningar, och förutsättningarna för beviljande och återkallande av radiotillstånd motsvarar således inte varandra.

Enligt 41 § 1 mom. 4 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation är en förutsättning för beviljande av radiotillstånd att det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. I situationer där beviljandet av radiotillstånd uppenbart äventyrar den nationella säkerheten överförs tillståndsärendet i enlighet med 40 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation från Transport- och kommunikationsverket till statsrådet för avgörande. Att den nationella säkerheten äventyras utgör dock inte någon grund för återkallande av radiotillstånd enligt 49 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Eftersom ett äventyrande av den nationella säkerheten bedöms som en del av beviljandet av radiotillstånd, är det motiverat att radiotillståndet kan återkallas också på motsvarande grunder. Således bör bestämmelsen om återkallande kompletteras också till denna del.

I analog radioverksamhet beviljas flera hundra kortvariga radiotillstånd på årsnivå. Årligen har cirka 500–600 frekvenser för kortvarig radioverksamhet varit i bruk på olika håll i landet. För innehåll som sänds med tre månaders radiotillstånd finns det i huvudstadsregionen över 1,2 miljoner åhörare till exempel med 400 W sändare. Utöver radiotillstånd som beviljas för analog radioverksamhet beviljas i enlighet med 39 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation i stor utsträckning radiotillstånd även för andra radiosändare, till exempel radar, satelliter, markstationer och många olika privata radionät. På årsnivå har det i regel funnits cirka 30 000 gällande radiotillstånd för sådana ändamål.

2.3 Marknadsbaserad frekvensavgift

I 288 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation föreskrivs om marknadsbaserad frekvensavgift. Av innehavarna av sådana nätkoncessioner för tele- och televisionsverksamhet som statsrådet beviljat utan vederlag samt av försvarsmakten ska Transport- och kommunikationsverket årligen ta ut en marknadsbaserad frekvensavgift till staten. Avgiften tas ut med stöd av 6 § 1 mom. och avgiften bestäms enligt formeln i 288 §.

Enligt 351 § 7 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation tas den marknadsbaserade frekvensavgiften ut av försvarsmakten från och med ingången av 2024 efter en övergångsperiod. När det föreskrivits om den marknadsbaserade frekvensavgiften i den gällande lagen har Natos primära harmoniserade frekvensområden beaktats. De här var då nationellt i militärt bruk. Dessa frekvensområden undantogs från den marknadsbaserade frekvensavgiften. För att effektivisera användningen av frekvenser var målet att styra försvarsmakten till att så långt som möjligt använda de Nato-harmoniserade frekvenserna och på motsvarande sätt frigöra de civila frekvenser som användes. I och med Nato-partnerskapet och -medlemskapet har den militära användningen av frekvenserna i Finland utvidgats till att omfatta även andra än de Natos primära frekvensområden som undantagits den marknadsbaserade frekvensavgiften. Utifrån den gällande lagstiftningen är försvarsmakten

tvungen att betala också för användningen av Natos primära harmoniserade frekvensområden. Det här motsvarar inte lagens ursprungliga syfte.

2.4 Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet

Enligt 294 § 2 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation tas tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet årligen ut i två poster. Avgiften påförs genom beslut av Transport- och kommunikationsverket. I Transport- och kommunikationsverkets praktiska verksamhet har det konstaterats att det för att göra uttaget av tillsynsavgiften smidigare och tydligare borde vara möjligt att ta ut avgiften också i en post.

3 Målsättning

3.1 Distributionsskyldighet

Syftet med propositionen är att genom att slopa skyldigheten att distribuera Rundradions radioprogramutbud göra det möjligt att använda nätet effektivare i kabeltelevisions- och centralantennnätet och att erbjuda kvalitetsmässigt bättre förbindelser.

Artikel 114 i teledirektivet förutsätter att de skyldigheter som gäller sändningsplikten ska vara skäliga, proportionella, öppna och vara nödvändiga för att uppfylla tydligt definierade mål av allmänt intresse. Vidare förutsätter teledirektivet att en betydande mängd slutanvändare av näten och tjänsterna använder dem som sitt huvudsakliga sätt att ta emot radio- och televisionsprogramutbud. I enlighet med teledirektivet ska medlemsländerna regelbundet minst vart femte år se över distributionsskyldigheterna.

Kommunikationsministeriet har utvärderat distributionsskyldighetens aktualitet i sin bedömningspromemoria daterad den 22 juni 2022. I den föreslås det att skyldigheten att distribuera Rundradions radioprogramutbud slopas utifrån de villkor som EU-regleringen ställer. Syftet med propositionen är således dessutom att ändra den nationella regleringen om distributionsskyldighet så att den motsvarar kraven i EU-lagstiftningen.

På det sätt som beskrivs i det föregående kapitlet innebär distributionen av radio i kabeltelevisions- och centralantennnätet en teknisk begränsning för den kvalitativa utvecklingen av kabelbredband, framför allt nättrafiken uppströms, och begränsar således en effektiv användning av nätet. Slopandet av distributionsskyldigheten i fråga om radioprogramutbud gör det möjligt att fullt ut utnyttja kapaciteten hos de kabelbredbandsnät som byggs i fastigheterna. Distributionen av radio i kabelnätet begränsar bredbandets kapacitet uppströms (från användaren till nätet) till under en tredjedel av det maximala (1 gigabit). Syftet med ändringen är att undanröja begränsningen och främja utbudet av högklassigare och snabbare bredbandsförbindelser.

Skyldigheten att distribuera radioprogramutbud bör därför slopas också för dem som upprätthåller centralantennnät.

3.2 Andra ändringar

Syftet med förslaget är att komplettera tillståndsmyndighetens befogenheter enligt 49 § att återkalla radiotillstånd så att de motsvarar förutsättningarna för beviljande av radiotillstånd i fråga om den nationella säkerheten och vissa brott som är straffbara enligt strafflagen. Dessutom är syftet med förslagen som gäller beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet (294 §) och den marknadsbaserade frekvensavgiften (288 §) att göra uttaget

av tillsynsavgifter smidigare och att för den marknadsbaserade frekvensavgiftens del uppdatera frekvenstabellen så att den motsvarar den nuvarande användningen av frekvenser.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I regeringspropositionen föreslås det att 227 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras så att den nuvarande skyldigheten för teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionsnät och för förvaltare av centralantennsystem att distribuera Rundradions radioprogramutbud i sina nät slopas. Det föreslås inga ändringar i skyldigheten att distribuera Rundradions televisionsprogramutbud.

I bestämmelsen om återkallande av radiotillstånd föreslås tillägg så att tillståndet också kan återkallas om innehavaren av radiotillståndet uppenbart äventyrar den nationella säkerheten, upprepade gånger och allvarligt bryter mot denna lag eller gör sig skyldig till hets mot folkgrupp, grov hets mot folkgrupp eller offentlig uppmaning till brott i terroristiskt syfte enligt strafflagen.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Konsekvenser för företagen

Distributionsskyldighet

Skyldigheten att distribuera radioprogramutbud medför en teknisk begränsning för användningen av nätet som förhindrar ibruktagandet av en effektivare frekvensindelning och implementeringen av nyare teknikgenerationer. Ibruktagande av nyare teknikgenerationer, såsom DOCSIS 3.1 eller 4.1, är i praktiken inte möjlig eftersom dessa tekniker inte stöder radiodistribution, utan frekvensområdet som radion använder har tagits i bruk för bredband. Distributionen av radioprogramutbud i kabeltelevisionsnätet hindrar således en kvalitativ utveckling av nätet. Det här inverkar särskilt på kvaliteten och hastigheten på nättrafiken uppströms (från användaren till nätet). Distributionen av radio via kabel begränsar bredbandets kapacitet uppströms till under en tredjedel av det maximala.

Den utrustning som idag finns i näten är på väg att föråldras och utifrån erhållna utredningar finns inte reservdelar tillgängliga på marknaden och utrustningens programvarustöd har också upphört. Den gamla utrustning som används kan i värsta fall orsaka fel som drabbar till och med tiotusentals hushåll. Sådana har redan förekommit i näten. Vid ett fel kan nätområdets kabelbredbandsförbindelse inte användas alls. Den olägenhet som distributionsskyldigheten av radio medför för de operatörer som äger kabelnät kan anses vara betydande.

Den föreslagna ändringen avlägsnar den tekniska begränsningen för teleföretagen att använda nätet och gör det möjligt att fullt ut utnyttja kapaciteten hos kabelbredbandsnäten. I och med ändringen är det möjligt för teleföretag att förbättra de tjänster som de tillhandahåller bredbandskunderna och övergå till nyare teknikgenerationer som används nuförtiden.

Distributionsskyldigheten gäller endast Rundradions radiokanaler, men ifall FM-frekvenserna börjar användas över bredband i kabeltelevisionsnät och centralantennnät kommer ändringen

sannolikt också att gälla kommersiella radiokanaler. Samtidigt bör det noteras att distributionen av kommersiella radiokanaler kan upphöra bland annat på grund av orsaker som hänför sig till den föråldrade tekniken och tillgången till reservdelar även om distributionsskyldigheten av radio är i kraft oförändrad. Exempelvis har DNA redan 2023 upphört att distribuera kommersiella radiokanaler i sina nät.

I KPMG:s rapport om effekterna av skyldigheten att distribuera Rundradions televisions- och radioprogramutbud uppskattades de kostnader som distributionsskyldigheten medför för teleföretagen på en allmän nivå. I utredningen framkom inte nämnvärt de kostnader som skyldigheten att distribuera radioprogramutbud orsakar teleföretagen. På basis av utredningarna handlar det om allmänna kostnader för till exempel planering, byggande och underhåll av nätet, monitorering av distributionen, kundservice, planering, byggande och underhåll av nätet, tv-plattformarna och tjänsterna samt drift och hantering av olika system. Utredningen bedömde dock inte i detalj vilka unika eller specifika kostnader som skyldigheten att distribuera Rundradions kanaler medför. På basis av uppgifter från teleföretagen uppskattas de tre största operatörernas kostnader för distribution av Rundradions samtliga nuvarande kanaler i kabelnätet och IPTV överstiga 700 000 euro per år. Kostnaderna bedöms dock vara relativt små i förhållande till kabeloperatörernas årliga omsättning. Vilka kostnaderna kommer att bli i synnerhet för skyldigheten att distribuera radioprogramutbud bedömdes inte.

Om överföringsskyldigheten inte slopas, har kabeloperatörerna alternativet att investera i andra sätt att öka bredbandstjänsternas kapacitet i kabelnäten. Alternativa sätt är bland annat att uppdatera tekniken och att minska cellstorleken i kabelnätet. Uppdateringarna av tekniken beror enligt intressentgruppernas bedömningar också på den frekvensindelning som används, vilket innebär att ett bevarande av distributionsskyldigheten skulle försvåra eller till och med hindra dessa. Å andra sidan medför en minskning av cellstorleken i regel ett behov av att uppdatera kabelnätets fysiska struktur och därmed kan det krävas grävarbeten eller andra strukturella nätförändringar för att genomföra dem. Kostnaderna för dessa ändringar är svåra att uppskatta och de är nät- och operatörsspecifika beroende på skillnader i näten. Kostnaderna kan dock bedömas vara mycket stora.

Om skyldigheten att distribuera radioprogramutbud slopas endast för teleföretag, ska husbolag och andra förvaltare av centralantennsystem som anslutits till kabeltelevisionen ordna mottagning av radioprogramutbud genom en separat FM-antenn. Om det inte har byggts någon antennmottagning i husbolagets centralantennnät, ska husbolaget installera en ny antennmast på taket och bygga en kabel från taket till fastighetens husfördelning. Detta kan beräknas medföra betydande kostnader. Om distributionsskyldigheten inte slopas i enlighet med vad som föreslås i fråga om både teleföretag och förvaltare av centralantennsystem, skulle detta dessutom avsevärt försvåra förbättrandet av de kabelbredbandsförbindelser som är tillgängliga för fastigheten och dess invånare.

I fråga om Rundradions verksamhet bör det observeras att när skyldigheten att distribuera radioprogramutbud upphör tryggas inte längre tillgången till Rundradions radioprogramutbud i teleföretagens kabeltelevsions- och centralantennförvaltares nät genom lagstiftning. När radions frekvensområden börjar användas över bredband kan Rundradion eller dess förvaltningsråd inte påverka tillgången till radioprogramutbud i ovannämnda nät.

Tillsynsavgift för televisions- och radioverksamhet

Den ändring som möjliggör att tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet kan tas ut också i en post gagnar de företag som står under tillsyn och som har önskat att det skulle vara möjligt att betala tillsynsavgiften i en post i stället för två poster.

4.2.1.2 Hushållen

Oftast lyssnar man på radio via antennnätet, exempelvis med en bordsradio eller annan motsvarande radioterminal. Enligt en bedömning sker cirka 90 procent av radiolyssnandet via antennnätet. Konsumtionen av media via bredband har också ökat och man kan lyssna på radio via internet via flera webbplatser och applikationer. Ändringen har således inga konsekvenser för den största delen av hushållen, utan största delen av ändringarna gäller de hushåll där man lyssnar på radio via en mottagare som är kopplad till kabeltelevisionsnätet. När skyldigheten att distribuera radio upphör ska dessa hushåll övergå till att använda andra alternativa mottagningsätt, det vill säga att motta radio via antenn eller bredband.

Rundradions radioutbud förmedlas i merparten av landet via sändare med stor effekt, vilket innebär att man vanligen kan uppnå en god inomhustäckning för radiokanalerna även i antennnätet med en vanlig radio eller andra FM-lösningar. Vid frekvensplaneringen utförs granskningen av ett täckningsområde utifrån antagandet att det är fråga om en utomhusantenn och man försöker undvika överlappande täckningsområden. Då är hörbarheten inomhus i typiska fall sämre i täckningsområdets randområden eller till exempel i tungt konstruerade stenhus. I radionätverk med hög kapacitet, som Rundradions, förekommer det många överlappningar i radiokanalernas täckningsområden och täckningen är också geografiskt omfattande. En sådan omfattande och delvis överlappande täckning stöder inomhusmottagningen också utan anslutning till takantenn. Således medför övergången enligt uppskattning inga extra kostnader för hushållen. Men ifall radions hörbarhet inte är tillräcklig kan man enligt uppskattning förbättra situationen med en extra inomhusantenn för radiomottagning. En extra antenn kostar uppskattningsvis cirka 10–40 euro. Utöver en extra antenn kan radions placering närmare ett fönster eller på någon annan plats i en bostad där hörbarheten är som störst ofta bidra till att förbättra hörbarheten inomhus.

Med bredband går det att lyssna på Rundradions radiokanaler och merparten av det kommersiella utbudet genom webbplatsen för finländsk radio - radioplayer.fi. Yle Arenan-appen ger möjlighet att lyssna på radio i bland annat smarta enheter och Yle Arenan har varje vecka cirka 750 000 lyssnare.¹

När distributionsskyldigheten slopas är det utöver Rundradions radioprogramutbud sannolikt att distributionen av alla FM-radiokanaler i kabelnäten upphör senast i det skedet som FM-frekvenserna i kabelnät börjar användas för bredband. Ur användarens synvinkel kan slopandet av skyldigheten därför också påverka mottagningen av andra än Rundradions radiokanaler. Samtidigt bör det noteras att distributionen av kommersiella radiokanaler kan upphöra bland annat på grund av orsaker som hänför sig till den föråldrade tekniken och tillgången till reservdelar även om distributionsskyldigheten av radio är i kraft oförändrad. Exempelvis har DNA redan 2023 upphört att distribuera kommersiella radiokanaler i sina nät. Distributionsskyldigheten gäller endast Rundradions radiokanaler. Det här betyder att tillgången till kommersiella radiokanaler i kabelnäten inte garanteras genom lagstiftning.

¹ https://www.finnpanel.fi/lataukset/radiovuosi_2023.pdf (på finska)

4.2.1.3 Konsekvenser för de offentliga finanserna

Ändringen som gäller uttagande av marknadsbaserad frekvensavgift minskar kostnaderna för försvarsmakten eftersom avgift inte tas ut för vissa frekvenser som används för militärt bruk. Frekvensavgiften betalas till staten, så nettoeffekten på de offentliga finanserna är neutral.

4.2.2 Andra konsekvenser för människor och samhälle

Distributionsskyldigheten har ansetts motiverad för genomförandet av Rundradions allmännyttiga verksamhet för att trygga yttrandefriheten. Distributionen av Rundradions radiokanaler begränsar dock utvecklingen av kvaliteten på kabelbredband, framför allt nätrafiken uppströms. Begränsningen kan bland annat påverka kundernas upplevda servicenivå samt till exempel videosamtalskvalitet, molntjänster och liknande funktioner där trafik uppströms behövs. Tekniskt visar sig begränsningen så att kabelnätets radiokanaler förhindrar ibruktagandet av en effektivare frekvensindelning och implementeringen av nyare tekniker. De negativa konsekvenserna för kunden kan bedömas utifrån antalet nuvarande och potentiella bredbandskunder. En betydande del av hushållen använder kabelbredbandstjänster som utnyttjar kabelnät antingen via husbolagsanslutningar eller via konsumentanslutningar. I slutet av 2022 hade hushållen cirka 530 000 kabelbredbandsabonnemang.

Vid slopandet av skyldigheten att distribuera Rundradions radioprogramutbud bör det noteras att en stor del av finländarna har tillgång till ett kabelbredbandsabonnemang, vars kvalitativa utveckling och funktionssäkerhet påverkas av de frekvenser som reserverats för kabelradio. Genom att slopa skyldigheten att distribuera radioprogramutbud möjliggörs utveckling av kabelbredbandet och högklassigare förbindelser för konsumenterna till exempel vid videosamtal och andra funktioner som kräver stor kapacitet uppströms. Hushållens behov av bredbandskapacitet har ökat under de senaste åren till exempel på grund av ökat distansarbete och förändringar i konsumtionen av media. I framtiden kommer behovet av bredbandskapacitet inte att minska utan tvärtom överförs exempelvis mediekonsumtionen ständigt allt mer till bredbandsförbindelser.

Det finns inga exakta uppgifter att tillgå om hur många användare som lyssnar på radio enbart via fastighetens antennät. Uppgifterna om antalet användare av kabelradio grundar sig därför främst på material och bedömningar från intressentgrupper.

Enligt bedömningar från intressentgrupper har cirka 5–10 procent av användarna kopplat sin radio till fastighetens antennät. Enligt Statistikcentralen finns det sammanlagt cirka 1,67 miljoner hushåll i flervånings- och radhus och det kan uppskattas att detta i hög grad motsvarar antalet hushåll med centralantennät. Ändringen kan därför ha en potentiell inverkan på upp till 85 000–170 000 hushåll. Enligt vissa intressentgruppers bedömningar är 5 procent av hushållen det maximala och det sannolika antalet användare är ännu mindre. Enligt andra intressentgruppsbedömningar skulle antalet användare vara högre.

De eventuella konsekvenserna av ändringen kan bedömas också via antalet kabelbredbandsanslutningar, eftersom uppskattningsvis över 90 procent av kabelbredbandstjänsterna finns i centralantennät. Om radion är ansluten till fastighetens antennät i cirka 5–10 procent av hushållen, påverkar ändringen sannolikt 25 000–50 000 hushåll. Fastighetsägaren har ingen särskild orsak att upphöra med radiomottagningen, om kabelbredband inte finns att få för fastigheten. Antalet hushåll som beräknats utifrån antalet kabelbredbandsanslutningar är därför det som sannolikt bäst motsvarar antalet hushåll som påverkas av ändringen i fråga om radiosändningar. Dessutom är det sannolikt att antalet aktiva

användare som kopplat sin radio till enbart fastighetens antennnät är mindre än de ovan nämnda siffrorna.

I fråga om offentliga fastigheter och kontorsfastigheter bör det noteras att inomhusnätens struktur i dessa fastigheter planeras och genomförs så att den tjänar nätets användningsändamål samt de behov av utvidgning och tillämpning som kan förutses. När det gäller dessa fastigheter är det därför upp till beställaren att fatta beslut om det tekniska genomförandet av inomhusnätet. Rent allmänt kan det uppskattas att man inte lyssnar på radio via fastighetens inomhusnät i kontorsfastigheter eller offentliga fastigheter, exempelvis vid arbetsstationer.

Av intressentgrupperna har teleoperatörerna föreslagit att skyldigheten att distribuera radioprogramutbud avskaffas så att nätet kan nyttjas effektivare. Det är således sannolikt att distributionen av Rundradions radiokanaler i kabeloperatörernas nät kommer att upphöra i framtiden till följd av slopandet av skyldigheten att distribuera Rundradions radioprogramutbud, så att nättekniken kan uppdateras till den teknik som för närvarande finns på marknaden och som allmänt används. Om skyldigheten att distribuera Rundradions radioprogramutbud slopas, ska användarna av kabelradio använda alternativa distributionskanaler för radiomottagningen. Alternativa mottagningsätt till kabelradio är till exempel internetradio eller utnyttjande av radiomottagarens egen antenn, vilket sannolikt lyckas i de flesta fall utan ytterligare åtgärder eller genom att man kopplar en separat extern antenn till mottagaren.

Bland dem som använder kabelradio finns det sannolikt en sådan mottagargrupp för vilken övergången till ett alternativt distributionssätt kan vara svårare. Begränsningarna kan vara tekniska, till exempel att radiodistributionen i antennnätet inte går att nå, de kan vara ekonomiska, om konsumenten saknar tillräckliga ekonomiska resurser för att till exempel skaffa lämplig terminalutrustning eller de kan vara kunskapsmässiga, om konsumenten saknar kunskaper för användning av andra radiolyssningsätt, exempelvis internetradio. Särskilt när det gäller utmaningar i anslutning till kunskap bör dock noteras att det exempelvis tekniskt är lika enkelt att lyssna på radio via en traditionell bordsradio som att lyssna via ett stereosystem som är anslutet till fastighetens inbyggda nät. Det är i praktiken mycket svårt att med befintliga uppgifter bedöma antalet konsumenter som lider av begränsningarna, eftersom det inte finns några statistiska uppgifter om dem som använder kabelradio. Slopandet av distributionsskyldigheten kan anses ha negativa konsekvenser i synnerhet för dem för vilka det av ovan nämnda orsaker är utmanande att övergå till annan radiodistributionsteknik.

Radio är ett viktigt verktyg för informationsgången, särskilt för synskadade. I Finland finns det cirka 55 000 synskadade, av vilka största delen har nedsatt synförmåga. Av de synskadade är cirka 22 procent, det vill säga 12 100 personer, blinda.² Vid utgången av 2022 fanns det 5 875 registrerade synskadade i Nyland och Helsingfors. Av denna grupp är utifrån den ovannämnda fördelningen cirka 1 300 personer blinda.³ Konsekvenserna som särskilt gäller synskadade beror på om dessa personer exempelvis använder traditionell bordsradio eller en radioterminal som är ansluten till fastighetens kabeltelevisionnät.

Enligt Finnpanels nationella radioundersökning når radion 86 procent av finländarna varje vecka.⁴ Kabelradion representerar i sin nuvarande form cirka 5–10 procent av de potentiella

² <https://www.nkl.fi/fi/nakovammaisuus-suomessa> (på finska)

³ Näkövammarekisterin vuosikirja 2022: <https://cms.nkl.fi/sites/default/files/2023-12/Na%CC%88ko%CC%88vammarekisterin%20vuosikirja%202022.pdf> (på finska)

⁴ https://www.finnpanel.fi/lataukset/radiovuosi_2024.pdf (på finska)

användarna av nätet. Dessa användare kan nås också genom att de utnyttjar radiomottagarens egen antenn eller internetradio. Sålunda kan nästan alla medborgare till centrala delar också nås med hjälp av andra radiomottagningsätt.

4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna

En specialuppgift för Rundradions allmännyttiga verksamhet är att förmedla myndighetsmeddelanden och ha beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten under undantagsförhållanden. Enligt 14 § i statsrådets förordning om audiovisuella tjänster (18.12.2014/1245) är Rundradion Ab skyldigt att förmedla varningsmeddelanden till allmänheten i televisions- och radioprogramutbud. Enligt 5 § i den nuvarande lagen om varningsmeddelanden (466/2012) ska varningsmeddelandet förmedlas i radio och till en mobilapplikation som tillhandahålls av Nödcentralsverket. Varningsmeddelanden kan dessutom förmedlas i television, om den utfärdande myndigheten beslutar det. Det ökade utbudet av metoder för förmedling av varningsmeddelanden, det vill säga att göra mobilapplikationen till en officiell kanal för varningsmeddelanden vid ingången av 2021, förbättrade varningsmeddelandenas spridning i synnerhet vid sådana tidpunkter då befolkningen nås i mera begränsad utsträckning med hjälp av television och radio.

Varningsmeddelanden baserar sig på flerkanalskommunikation och radio är en av de kanaler där varningsmeddelanden förmedlas. Enligt ett utlåtande av Nödcentralsverket har man utifrån en utredning bedömt att man med nuvarande metoder med varningsmeddelanden når högst 50 procent av den befolkning som är föremål för meddelandet och av dem nås cirka 6–8 procent med radio. När det gäller varningsmeddelanden är det av betydelse med tanke på slopande av distributionsskyldigheten av radio att överlägset största delen av radiolyssnandet (enligt Rundradions bedömning cirka 90 procent) sker via antennätet. Denna proposition påverkar inte distributionen av radio via antennätet.

Om skyldigheten att distribuera kabelradio slopas, ska användarna av kabelradio i sista hand använda alternativa distributionskanaler för mottagning av radio. Uppskattningsvis kommer största delen av dem som använder kabelradio att övergå till att använda radiomottagarens egen eller en till mottagaren ansluten extern antenn till följd av ändringen. Exempelvis kan internetradio hjälpa i situationer där radions hörbarhet inomhus är dålig. Med tanke på beredskapen för olika undantags- och störningssituationer (bl.a. elavbrott) rekommenderar Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland och Försörjningsberedskapscentralen generellt att hushållen bland annat skaffar en batteridrivna radio jämte reservbatterier. Kommunikationsministeriet anser att det är viktigt att ett projekt för att utveckla förmedlingen av varningsmeddelanden inleds så snart som möjligt under ledning av inrikesministeriet, som ansvarar för helheten som gäller varningsmeddelanden. Utöver förmedlingen av varningsmeddelanden kan ändringen också påverka kommunikationen under undantagsförhållanden, till exempel i fråga om distributionen av luftbevakningsrapporter. Ändringarna gäller enligt uppskattning särskilt den kommunikation som riktar sig till befolkningen.

Konsekvenserna av ändringen beror på i hur stor grad de som lyssnar på kabelradio inte övergår till att ta emot radio via de alternativa distributionskanalerna, det vill säga antenntdistribution eller bredbandsdistribution.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Alternativt kunde det föreslås att teleföretagens skyldighet att distribuera radioprogram ska lindras. En lindring av skyldigheten att distribuera radioprogramutbud kan innebära en ändring i paragrafen så att 1) någon skyldighet att distribuera Rundradions radioprogramutbud inte finns, om det är nödvändigt att anvisa förmedlingskapacitet från kabeltelevsionsnätet för bredbandstrafikens behov eller så att 2) någon skyldighet att distribuera Rundradions radioprogramutbud inte finns, om fullgörandet av denna skyldighet förhindrar teleföretaget att utveckla sitt nät på ett ändamålsenligt sätt, tekniskt och ekonomiskt.

När det gäller ovannämnda genomförandalternativ är det dock sannolikt att distributionen av kabelradio skulle upphöra, eftersom frekvenserna skulle tas i annat bruk. På båda sätten lämnas prövningsrätten i frågan huvudsakligen åt telebolaget. Utifrån intressentgruppers material och ståndpunkter är det således ändamålsenligt att överföra kabeltelevsionsnätets förmedlingskapacitet från radiodistribution till användning av kabelbredband på grundval av tekniska och ekonomiska överväganden. Därmed kan det bedömas att effekten med tanke på slutresultatet är densamma som sloandet av teleföretagens skyldighet att distribuera Rundradions radioprogramutbud. De alternativa genomförandesätten orsakar också teleföretagen en bevisbörda och tillsynsmyndigheten ska i sista hand, när ärendet är oklart, undersöka om de villkor som anges i lagen uppfylls.

Ett annat alternativ skulle vara att bevara skyldigheten att distribuera radioprogramutbud i centralantennnät. Om skyldigheten att distribuera radioprogramutbud slopas endast för teleföretag, ska husbolag och andra förvaltare av centralantennsystem som anslutits till kabeltelevsionsnätet ordna mottagning av radioprogramutbud genom en separat FM-antenn. Om det inte har byggts någon antennmottagning i husbolagets centralantennnät, ska husbolaget installera en ny antennmast på taket och bygga en kabel från taket till fastighetens husfördelning. Detta kan beräknas medföra betydande kostnader. Om distributionsskyldigheten inte slopas i enlighet med vad som föreslås också i fråga om centralantennsystem, skulle detta avsevärt försvåra förbättringen av de kabelbredbandsförbindelser som är tillgängliga för fastigheten och dess invånare.

Ett tredje alternativ är att inte göra ändringar i distributionsskyldigheten. Om skyldigheten att distribuera radioprogramutbud inte slopas tvingas teleföretagen till att upprätthålla föråldrad nätteknik med delar som demonteras från det egna nätet tills reservdelar inte finns tillgängliga ens i det egna nätet. På marknaden finns inte heller för närvarande reservdelar att tillgå. När reservdelarna tar slut är det omöjligt att reparera näten och störningar går inte att reparera. Det har redan förekommit störningar i nätet och tusentals hushåll har under felsituationer inte kunnat använda nätområdets bredbandsförbindelse. Användningen av föråldrad teknik är också förenad med större cybersäkerhetsrisker.

Ett fjärde alternativ är att distributionsskyldigheten slopas i sin helhet både i fråga om radio- och televisionsprogramutbud. Vid den periodiska bedömningen av distributionsskyldigheten i juni 2022 ansågs det att det fortfarande finns grunder för distributionsskyldigheten i fråga om televisionsprogramutbud. Till skillnad från att lyssna på radio är det fortfarande mycket vanligt att titta på tv via kabeltelevsionsnäten och 40 procent av hushållen tar emot televisionsprogramutbud endast via kabelnätet. Distributionen av televisionsprogramutbudet är inte heller förknippad med de ovan beskrivna problemen kring föråldrad teknik och uppdateringsbehovet av nätutrustningen. Skyldigheten att distribuera televisionsprogramutbud hindrar således inte utvecklingen av kabeltelevsionsnäten och tillhandahållandet av

bredbandsförbindelser av bättre kvalitet. Skyldigheten att distribuera televisionsprogramutbud är dock förenad med en eventuell risk för kostnader för upphovsrättsersättningar för operatörer och för dem som upprätthåller centralantennät om man anser att distribution av programutbud i kabelnätet är vidareändning och Rundradion inte skaffat de rättigheter som behövs för distribution. En rättstvist i anknytning till detta pågår för närvarande i högsta domstolen mellan Kopiosto r.y. och Telia Finland Oyj. Riksdagen har förutsatt att definitionerna av ursprunglig sändning och vidareändning samt behovet av en totalreform av upphovsrättslagen bedöms av statsrådet. Undervisnings- och kulturministeriet ansvarar för upphovsrättsregleringen. Det anses således att det inte för närvarande är motiverat att slopa distributionsskyldigheten av televisionsprogramutbud och att ändringar som gäller upphovsrätt förutsätter en noggrannare bedömning i förhållande till gällande upphovsrättsreglering och de ekonomiska konsekvenserna av ändringarna. Det är ändamålsenligt att granska upphovsrättsliga frågor i ett mer omfattande samarbete mellan ministerierna.

Med beaktande av de ovan nämnda alternativa genomförandesätten anses det mer motiverat att slopa skyldigheten för teleföretag och förvaltare av centralantennsystem att distribuera radioprogramutbud.

Det föreslås att skyldigheten att överföra radioprogramutbud upphör efter en övergångsperiod den 30 juni 2025. Alternativt kan en kortare övergångsperiod föreslås för ikraftträdandet av ändringen. En kortare övergångsperiod innebär dock en risk för att alla hushåll inte kan övergå till alternativa radiosändningsvägar inom den utsatta tiden. Då upphör deras radiolyssnande. Därför anses det inte motiverat med en kortare övergångsperiod än den föreslagna.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Enligt en utredning som 2022 gjorts av Cullen International om distributionsskyldigheten i olika länder, är distributionsskyldigheter i synnerhet av rundradiobolagens programutbud allmänna i EU-länderna. Det finns skillnader mellan länderna när det gäller det närmare innehållet i förpliktelseerna. Distributionsskyldigheten gäller i regel åtminstone televisionsprogramutbud. Distributionsskyldighet också i fråga om radioprogramutbud finns åtminstone i en del EU-länder, t.ex. i Österrike och Portugal.⁵

Av de övriga nordiska länderna gäller till exempel i Sverige skyldigheten att distribuera vissa kanalers televisionsprogramutbud i elektroniska kommunikationsnät enligt vad som närmare bestäms i lag (radio- och tv-lagen (2010:696), kap. 9 Vidareändringar i kabelnät). I Norge förpliktas kabeloperatörerna att på vissa villkor distribuera det norska rundradiobolaget NRK:s och kanalbolaget Free:s televisionsprogramutbud (Lov om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester, Kap. 4–3. Formidlingsplikt mv.). Enligt Cullen Internationals utredning gäller bestämmelserna om distributionsskyldighet också i Danmark och genom bestämmelserna tryggas i synnerhet tillgången till det befintliga televisionsprogramutbudet. Närmare bestämmelser om reglering av distributionsskyldigheten finns i en förordning (Bekendtgørelse af lov om radio - og fjernsynsvirksomhed m.v.).

I Estland omfattar distributionsskyldigheten det estniska rundradiobolagets televisionsprogramutbud, och programutbudet ska förmedlas i teleföretagens

⁵ https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/6a875f2f-5dc5-4ce0-9883-c33d370cdcd5/5384eb20-5dc1-4dd6-ad20-b01e0c6f2326/KIRJE_20220323120043.PDF

kabeltelevisionsnät. Med kabelnät avses oberoende av teknik också kabeloperatörernas IPTV-nät och OTT-kanaler.

6 Remissvar

6.1 Allmänt

Det tidigare utkastet till regeringsproposition, som gällde 227 § (distributionsskyldighet), 49 § (återkallande av radiotillstånd), 294 § (tillsynsavgift för televisions- och radioverksamhet) och 304 § (Transport- och kommunikationsverkets särskilda uppgifter), var på remiss under perioden 5 september–2 oktober 2022. Sammanlagt inkom 19 utlåtanden. Utlåtanden lämnades av följande aktörer: Ålands landskapsregering, justitieministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Transport- och kommunikationsverket, Skyddspolisen, Brilliance Communications Oy, DNA Abp, Digita Oy, Elisa Abp, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Konsumentförbundet rf, Kapiosto r.y., SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf, Suomen antenni- ja teleurakoitsijaliitto ry, Telia Finland Oyj, Handikappforum rf och Rundradion Ab. De inkomna utlåtandena finns tillgängliga i statsrådets tjänst för projektinformation⁶.

Denna regeringsproposition var på remiss under perioden 21 februari–15 mars 2024. Det kom in sammanlagt 24 utlåtanden. Dessutom meddelade sju organisationer att de inte har något att yttra i frågan. Utlåtanden lämnades av följande aktörer: Ålands landskapsregering, justitieministeriet, Nödcentralsverket, Centralkriminalpolisen, Konkurrens- och konsumentverket, Transport- och kommunikationsverket, Polisstyrelsen, Skyddspolisen, DNA Abp, Digita Oy, Finlands näringsliv rf, Elisa Abp, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Kapiosto r.y., MTV Oy, Synskadades förbund rf, Arbetsgivarna för servicebrancherna PALTA rf, Radio- ja televisiotoimittajien liitto - Radio- och televisionsredaktörernas förbund r.y., Sanoma Media Finland Oy, Suomen antenni- ja teleurakoitsijaliitto ry, Telia Finland Oyj, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Handikappforum rf och Rundradion Ab. De inkomna utlåtandena finns tillgängliga i statsrådets tjänst för projektinformation⁷.

6.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

6.2.1 Distributionsskyldighet

SlopanDET av distributionsskyldigheten av radio kommenterades flitigt i utlåtandena (20 remissinstanser). Det inkom utlåtanden för ett slopanDE av distributionsskyldigheten (9 remissinstanser: Konkurrens- och konsumentverket, Transport- och kommunikationsverket, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, DNA Abp, Finlands näringsliv rf, Elisa Abp, Arbetsgivarna för servicebrancherna PALTA rf, Suomen antenni- ja teleurakoitsijaliitto ry, Telia Finland Oyj) och emot (6 remissinstanser: Nödcentralsverket, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Digita Oy, Synskadades förbund rf, Radio- ja televisiotoimittajien liitto - Radio- och televisionsredaktörernas förbund r.y, Handikappforum rf). En del av remissinstanserna (5 stycken: justitieministeriet, Kapiosto r.y., MTV Oy, Sanoma Media Finland Oy, Rundradion Ab) förhöll sig neutralt till propositionen eller framförde inte att de skulle vara för eller emot propositionen.

⁶ <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=LVM010:00/2022>

⁷ <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=LVM002:00/2024>

Utifrån remissvaren har motiveringen till propositionen kompletterats särskilt när det gäller konsekvensanalysen. Utifrån de statistiska uppgifter som Nödcentralsverket lade fram i sitt utlåtande kompletterades propositionens konsekvenser för förmedlingen av varningsmeddelanden. Enligt Nödcentralsverkets utlåtande når varningsmeddelandena med nuvarande metoder högst 50 procent av den befolkning som är föremål för meddelandet och av dem nås cirka 6–8 procent med radio. Utöver dessa uppgifter bör man dock också notera att enligt en bedömning av Rundradion sker cirka 90 procent av radiolyssnandet via antennätet exempelvis med en bilradio eller traditionell bordsradio. Denna proposition påverkar inte distributionen av radio via antennätet. I konsekvensbedömningen har man också i fråga om hushållens ställning beaktat den iakttagelse som lyfts fram i DNA Abp:s utlåtande om att det orsakssamband som beskrivs i propositionen mellan sloandet av skyldigheten att distribuera radio och upphörandet av kabeldistribution av kommersiell radio inte finns. DNA Abp har redan 2023 upphört att distribuera kommersiella radiokanaler i sitt nät på grund av samma orsaker som nu utgör grunden till att man föreslår att skyldigheten att distribuera radio ska slopas.

FiCom ry, DNA Abp, Elisa Abp och Telia Finland Oyj ansåg i sina utlåtanden att den övergångsperiod på ett år som föreslås för sloandet av distributionsskyldigheten av radio är oskäligt lång särskilt som operatörerna under ett år orsakas onödiga kostnader för upprätthållandet av den gamla tekniken och att upprätthållandet av den gamla tekniken också inverkar negativt på operatörernas förmåga att hantera cyberrisker. Samtidigt ansåg exempelvis Nödcentralsverket och Digita Oy att övergångsperioden var för kort eftersom det tar tid att utveckla systemet för varningsmeddelanden och ta i bruk Cell Broadcast, systemet för varningsmeddelanden. Digita Oy framförde också att övergångsperioden är besvärlig med tanke på informationen. När det gäller övergångsperioden konstateras det att man kan bedöma att det finns tillräckligt med tid för information under en övergångsperiod på ett år, så att de som lyssnar på kabelradio så långt som möjligt hinner övergå till att ta emot radio på annat sätt för att kunna fortsätta lyssna på radio. Enligt en bedömning övergår den största delen av dem som lyssnar på kabelradio till att ta emot radio via antennätet och således nås befolkningen även i fortsättningen till centrala delar via radio. Å andra sidan har problemen med anknytning till upprätthållandet av den gamla tekniken identifierats och tagits på allvar också med tanke på cybersäkerheten. Vid den fortsatta beredningen gjordes ingen ändring i övergångsperioden på ett år.

FiCom ry föreslog i sitt utlåtande, som operatörerna understödde, att skyldigheten att informera om de ändringar som sker i distributionsskyldigheten ska utvidgas också till Transport- och kommunikationsverket. Samtidigt understödde Finlands näringsliv rf och Arbetsgivarna för servicebrancherna PALTA rf den föreslagna informationsskyldigheten. I den fortsatta beredningen har det beaktats att det teleföretag som med stöd av distributionsskyldigheten distribuerar programutbud är den aktör som har tillgång till aktuell information om kommande förändringar och tidtabellen för dem. Det är möjligt att alla teleföretag inte samtidigt upphör att distribuera kabelradio i samband med att distributionsskyldigheten upphör och i sådana fall är det teleföretaget som känner till den exakta tidpunkten för ändringen. Teleföretagen har också via sitt kundregister uppgifter om de fastigheter och nätanvändare som omfattas av deras kabelnät. Således anses en utvidgning av informationsskyldigheten inte motiverad. Även om myndigheterna inte har någon uttrycklig skyldighet att informera användarna om förändringar i distributionsskyldigheten finns det samtidigt inget hinder för att myndigheterna informerar om detta.

I remissvaren framfördes också synpunkter på skyldigheten att distribuera televisionsprogramutbud även om det inte föreslås några ändringar om detta i denna proposition. FiCom ry, DNA Abp, Elisa Abp och Telia Finland Oyj konstaterade att skyldigheten att distribuera televisionsprogramutbud kan godkännas om Rundradion åläggs skyldighet att betala

för de upphovsrätter som behövs till rättsinnehavarna. Samtidigt föreslog MTV Oy att man överväger en utvidgning av distributionsskyldigheten av televisionsprogramutbud. Under beredningen av propositionen har man uppmärksammat att kanaler som betjänar allmänintresset inte omfattas av distributionsskyldigheten sedan 2016 och i samband med den periodiska bedömningen av distributionsskyldigheten som genomfördes då ansågs det att det inte längre fanns grunder för distributionsskyldighet för kanaler som betjänar allmänintresset. I samband med den periodiska bedömningen 2022 ansågs den nuvarande omfattningen av distributionsskyldigheten av televisionsprogramutbud motiverad. I fråga om upphovsrättsersättningar konstateras det att det föreskrivs om upphovsrättsersättningar för programutbud som omfattas av distributionsskyldigheten i upphovsrättslagen och att detta också hänför sig till den tvist om upphovsrätt mellan Kopioisto r.y. och Telia Finland Oyj som för närvarande behandlas i högsta domstolen. Den föreslagna ändringen kräver en noggrannare bedömning särskilt av de ekonomiska konsekvenserna för Rundradion och förhållandet mellan gällande upphovsrättslagstiftning och det föreslagna tillägget. Eftersom den här regeringspropositionen när det kommer till distributionsskyldigheten endast gäller skyldigheten att distribuera radioprogramutbud så har propositionen inga konsekvenser för frågor kring upphovsrättsersättningar för televisionsprogramutbud. Det är också av betydelse att riksdagen i sitt svar om ändringen av upphovsrättslagen RSv 312/2022 förutsätter att statsrådet bedömer hur upphovsrättslagen fungerar och vilka konsekvenser den har ur olika aktörers synvinkel och att statsrådet bedömer behovet av en totalreform av upphovsrättslagstiftningen. Undervisnings- och kulturministeriet ansvarar för upphovsrättsregleringen.

Handikappforum rf, Synskadades förbund rf och Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf konstaterade att för många blinda och personer med svår synnedläggelse är radiokanalerna en mer betydande eller lika betydande informationskälla som televisionskanalerna även om betydelsen av kabelnäten för distributionen minskar under de närmaste åren. Handikapporganisationerna ansåg också att förhållandet mellan distributionsskyldigheten och tillgänglighetsdirektivet bör utvärderas regelbundet då mediebolagens och teleoperatörernas tillgänglighetstjänster och terminalutrustningen utvecklas. Handikapporganisationernas åsikt anses viktig och i anslutning till den bör det beaktas att man i konsekvensbedömningen av propositionen också uttryckligen har bedömt konsekvenserna för synskadade personer. Vid den periodiska bedömningen av distributionsskyldigheten, som senast gjordes 2022, har man också bedömt ställningen för personer med funktionsnedsättning särskilt när det gäller tillgången till programvarors tillgänglighetsfunktioner. Vid bedömningen har de skyldigheter som följer av tillgänglighetsdirektivet beaktats. Radioprogramutbudet omfattas inte av kraven på tillgänglighet eller regleringen enligt tillgänglighetsdirektivet på samma sätt som televisionsprogramutbudet och således har inte denna proposition inverkan på tillgången till tillgänglighetsfunktioner.

6.2.2 Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

En harmonisering av villkoren för beviljande och återkallande av radiotillstånd ansågs allmänt vara positivt. Förslaget understöddes av Transport- och kommunikationsverket, Digita Oy, Telia Finland Oyj, Finlands näringsliv rf, Skyddspolisens, Polisstyrelsen och Centralkriminalpolisen. Justitieministeriet förde inte fram sin ståndpunkt.

Centralkriminalpolisen föreslog att man överväger om brottsrubriceringar som gäller återkallande av radiotillstånd borde kompletteras exempelvis i fråga om 17 kap. 1 § i strafflagen om offentlig uppmaning till brott eller 12 kap. 2 § om krigsanstiftan. Centralkriminalpolisen fäste också uppmärksamhet vid att ett villkor för återkallande av tillstånd är att tillståndshavaren gjort sig skyldig till brott som nämns i paragrafen. Detta förutsätter normalt ett domstolsavgörande som vunnit laga kraft. Verksamheten kan således fortsätta också en längre

tid innan man kan ingripa förfarandemässigt. Centralkriminalpolisen lyfte också fram den personkrets som omfattas av återkallandet av tillstånd och huruvida tillståndet ska kunna återkallas också i andra fall, om lovlig verksamhet används för att utföra nämnda brott.

Polisstyrelsen lyfte fram den långa straffprocessen och eventuella andra myndighetsförfaranden i förhållande till längden på en kortvarig koncession. Polisstyrelsen fäste också uppmärksamhet vid att motsvarande möjlighet att återkalla tillstånd inte finns vid långvarig radioverksamhet även om villkoren för återkallande av alla radiotillstånd borde vara enhetliga.

Motiveringen till 49 § om återkallande av radiotillstånd och radiofrekvensreservering har preciserats så att en lagakraftvunnen dom kan beaktas när ett eventuellt nytt radiotillstånd beviljas. Ändringen är således ändamålsenlig även om det inte är möjligt att återkalla tillståndet under dess giltighetstid på grund av längden på rättsprocessen. Om förslagen om komplettering av brottsrubriceringen och den personkrets som omfattas konstateras det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation innehåller reglering som gäller flera olika koncessioner och regleringen därför bör bedömas som en helhet. Vid den fortsatta beredningen har det därför inte ansetts ändamålsenligt att föreskriva om återkallande av radiotillstånd på ett sätt som avviker från den övriga lagen. I fråga om enhetliga villkor för återkallande av koncession för radioverksamhet konstateras det att långvarig radioverksamhet utövas med stöd av programkoncession som omfattas av bestämmelserna i 4 och 5 kap. i lagen jämte villkor för beviljande och återkallande.

7 Specialmotivering

49 §. Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering. Enligt den föreslagna 1 mom. 9 punkten kan Transport- och kommunikationsverket helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller frekvensreservering som avses i 34 § 2 mom. och som beviljats för kortvarig radioverksamhet som pågår i högst tre månader eller högst ett år lång radioverksamhet som utövas i liten skala, om tillståndshavaren upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller gjort sig skyldig till hets mot folkgrupp, grov hets mot folkgrupp eller offentlig uppmaning till brott i terroristiskt syfte enligt strafflagen. Med stöd av tillägget kan Transport- och kommunikationsverket genom att återkalla radiotillståndet ingripa i innehåll som sänds med radiotillstånd som beviljas för kortvarig radioverksamhet eller radioverksamhet i liten skala, om tillståndshavaren gjort sig skyldig till nämnda brott eller upprepade gånger och allvarligt bryter mot denna lag. En förutsättning för beviljande av radiotillstånd för kortvarig radioverksamhet i liten skala är enligt 40 § 8 mom. att det inte finns uppenbar anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller gör sig skyldig till ovannämnda gärningar som avses i strafflagen. Det är således motiverat att ett kortvarigt radiotillstånd som beviljats för radioverksamhet i liten skala kan återkallas på motsvarande grunder. Med stöd av radiotillstånd som beviljats för kortvarig radioverksamhet kan programinnehåll sändas utan programkoncession. En tillståndshavares tidigare dom för de brott som nämns i bestämmelsen kan beaktas när ett eventuellt nytt radiotillstånd söks på det sätt som avses i 40 § 8 mom.

Transport- och kommunikationsverket kan med stöd av 49 § 1 mom. 6 punkten återkalla ett radiotillstånd som gäller längre än tre månader, om en programkoncession som beviljats för radioverksamhet upphör att gälla. En programkoncession som beviljats för radioverksamhet kan i sin tur återkallas, om koncessionshavaren gör sig skyldig till ovannämnda gärningar. Förslaget gör det möjligt att ingripa i radioverksamhet som bedrivs med båda tillståndstyperna, det vill säga radioverksamhet som kräver programkoncession och kortvarig radioverksamhet eller radioverksamhet i liten skala som kan utövas utan programkoncession.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket ett ärende som gäller återkallande överförs till statsrådet för avgörande i situationer där tillståndshavaren uppenbart äventyrar den nationella säkerheten.

En förutsättning för beviljande av radiotillstånd är enligt 41 § 1 mom. 4 punkten att det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. Avsikten är således att i första hand bedöma ett äventyrande av den nationella säkerheten redan när radiotillstånd beviljas. Eftersom äventyrande av den nationella säkerheten bedöms som en del av beviljandet av radiotillstånd, är det ändå motiverat att radiotillståndet kan återkallas också på motsvarande grunder. I och med tillägget kan statsrådet återkalla ett radiotillstånd i situationer där innehavaren av ett redan beviljat tillstånd genom sin verksamhet uppenbart skulle äventyra den nationella säkerheten. Genom att foga den nationella säkerheten till grunderna för återkallande av radiotillstånd blir det möjligt att återkalla ett tillstånd till exempel i situationer där den verksamhet som bedrivs med stöd av tillståndet efter det att det beviljades, till följd av verksamhetsutövarens ägarförhållanden eller någon annan ändring, anses uppenbart äventyra den nationella säkerheten.

Enligt 40 § 3 mom. i den gällande lagen beviljar statsrådet radiotillstånd, om beviljandet av radiotillståndet uppenbart kan få avsevärda följder för den nationella säkerheten. I dessa situationer överförs således tillståndsärendet från Transport- och kommunikationsverket till statsrådet för avgörande. Det är motiverat att också återkallande av tillstånd på motsvarande grunder överförs till statsrådet för avgörande. I situationer som gäller äventyrande av den nationella säkerheten kan det behövas politisk prövning eller annan samhälleligt mer omfattande prövning, som förutsätter ett beslut av statsrådet som grundar sig på ändamålsenlighetsprövning.

Begreppet nationell säkerhet har behandlats i samband med motsvarande ändringar som gäller beviljande av tillstånd (RP 98/2020 rd). Med äventyrande av den nationella säkerheten avses till exempel verksamhet som hotar människors liv eller hälsa eller samhällets vitala funktioner, en främmande stats verksamhet som kan skada Finlands internationella relationer, ekonomiska intressen eller andra viktiga intressen eller utländsk underrättelseverksamhet. Med verksamhet som hotar den nationella säkerheten avses i princip verksamhet som inte i första hand riktar sig mot en viss individ utan mer allmänt mot samhället och den mänskliga gemenskapen.

227 §. Skyldighet att distribuera televisionsprogram. Det föreslås att paragrafen ändras så att skyldigheten för teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionen och förvaltare av centralantennsystem att distribuera Rundradions radioprogramutbud i sina nät slopas. Samtidigt föreslås det tekniska ändringar i paragrafen.

I 1 mom. föreskrivs det om programutbud som teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionen är skyldiga att distribuera i nätet utan ersättning. Enligt paragrafen ska ett teleföretag på nätet utan ersättning dessutom distribuera material som fritt kan tas emot och som redigerats för program som ingår i televisionsprogramutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet. Det föreslås att skyldigheten för dessa teleföretag att distribuera det allmännyttiga radioprogramutbud som avses i 7 § i lagen om Rundradion Ab stryks i 1 mom. Det föreslås inga ändringar i skyldigheten att distribuera Rundradions televisionsprogramutbud och de tilläggstjänster i anslutning till det som nämns ovan, och avsikten är inte att ändra rättsläget till denna del.

I 1 mom. stryks dessutom punkterna 2 och 3, där det föreskrivs att televisionsprogramutbud som tjänar allmänintresset och som sänds med stöd av en riksomfattande programkoncession omfattas av distributionsskyldigheten. Enligt lagens ikraftträdande bestämmelse har

distributionen av kanaler som tjänar allmänintresset i kabeltelevsionsnätet på basis av distributionsskyldigheten upphört den 31 december 2016. Strykningen av punkterna 2 och 3 i momentets strecksatser förtydligar således regleringen, och ändringen påverkar inte nuläget.

I 2 mom. föreslås inga ändringar. För tydlighetens skull föreslås det att hela paragrafen utfärdas på nytt.

I 3 mom. föreskrivs det om undantag då ett teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevsionsnät inte är skyldigt att distribuera Rundradions televisions- eller radioprogramutbud. Enligt det gällande momentet föreligger ingen distributionsskyldighet, om kabeltelevsionsnätets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisions- eller radioverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagens eget rimliga framtida behov. Det föreslås att undantaget som gäller teleföretagens egen radioverksamhet stryks i momentet. Eftersom teleföretaget inte längre är skyldigt att distribuera Rundradions radioprogramutbud i sina nät, finns det inte heller något behov av att föreskriva om undantag för teleföretagens egen radioverksamhet. I momentet föreslås inga andra ändringar. I momentet föreskrivs det således som för närvarande att distributionsskyldighet inte föreligger, om kabeltelevsionsnätets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisionsverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagens eget rimliga framtida behov eller om teleföretaget inte i syfte att fullgöra distributionsskyldigheten behöver göra sådana förbättringar i kabeltelevsionsnätet som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Det föreslås att 4 och 5 mom. i den gällande lagen fogas samman till ett gemensamt 4 mom. I momenten föreslås inga ändringar i sak, och avsikten är inte att ändra rättsläget till denna del. För att paragrafen ska vara tydlig föreslås det dock att bestämmelser om avgiftsfriheten i fråga om programutbud som avses i 1 mom. och tjänster i anslutning till utbudet samt om kravet på att tjänsterna ska vara i oförändrad form och samtidigt tillgängliga ska finnas i ett enda moment.

Det föreslås att det till 4 mom. fogas en skyldighet för teleföretag att informera användarna om ändringar i distributionen av programutbud och tjänster som överförs med stöd av distributionsskyldigheten. Genom det föreslagna tillägget säkerställs det att konsumenterna och andra användare har tillgång till aktuell information om de tjänster som tillhandahålls och att användarna kan förbereda sig på kommande ändringar. Informationskyldigheten gäller till exempel ändringar i tillgången till programvara och tilläggstjänster, grunderna bakom ändringen och dess tidtabell. Dessutom ska teleföretaget ge information om alternativa distributionskanaler dit användarna kan gå över för att ta emot Rundradions programutbud via andra kanaler än kabeltelevsionsnätet. Informationen ska ges i god tid, till exempel två månader före ändringen, så att användarna också har en faktisk möjlighet att förbereda sig på den.

Paragrafens 5 mom. motsvarar det gällande 227 § 6 mom. och det föreslås inga ändringar i det. I momentet hänvisas dock till 227 § 1 mom., i vilket på grund av den föreslagna ändringen också distributionsskyldigheten som gäller förvaltare av centralantennsystem ändras så att den motsvarar det nya 1 mom. Således slopas skyldigheten för förvaltare av centralantennsystem att i centralantennnäten förmedla det allmännyttiga radioprogramutbud som avses i 7 § i lagen om Rundradion Ab. När det gäller förvaltare av centralantennsystem är avsikten inte heller att ändra rättsläget i fråga om skyldigheten att distribuera televisionsprogramutbud.

288 §. Marknadsbaserad frekvensavgift. När det föreskrivits om den marknadsbaserade frekvensavgiften i den gällande lagen har Natos primära harmoniserade frekvensområden beaktats. De här var då nationellt i militärt bruk. Dessa frekvensområden undantogs från den marknadsbaserade frekvensavgiften. Efter att frekvensavgiften fastställdes under

övergångsperioden har den militära användningen av frekvenserna i Finland i och med Nato-partnerskapet och -medlemskapet utvidgats till att omfatta även andra än de Natos primära frekvensområden som undantagits den marknadsbaserade frekvensavgiften. Tabellen över frekvensbandskoefficienterna i 4 mom. uppdateras så att den motsvarar de Nato-harmoniserade frekvensområden som används för närvarande. Från tabellen stryks Natos primära harmoniserade frekvensområden för militärt bruk:

- 225–399,9 MHz
- 1215–1400 MHz
- 2025–2110 MHz
- 2200–2290 MHz
- 13.4–14 GHz
- 15.7–17.3 GHz
- 20.2–21.2 GHz
- 30–31 GHz

I och med de föreslagna ändringarna betalas ingen marknadsbaserad frekvensavgift för de Nato-harmoniserade frekvensområdena och den marknadsbaserade frekvensavgift som försvarsmakten ska betala minskar således.

294 §. *Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet.* Det föreslås att paragrafen ändras så att Transport- och kommunikationsverket årligen kan ta ut tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet i antingen en eller två poster då den för närvarande tas ut i två poster. Ändringen behövs för att göra uttaget av tillsynsavgifter smidigare. De som står under tillsyn har önskat att tillsynsavgiften kan betalas i en post. Koncessionshavaren kan emellertid fortfarande välja fakturering i två poster.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 juli 2024. Tillämpningen av 227 § börjar dock först den 1 juli 2025, för att de hushåll som lyssnar på kabelradio ska ha tid att övergå till alternativa distributionskanaler för mottagning av radio för att kunna fortsätta lyssna på radio.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

9.1 Distributionsskyldighet

9.1.1 Yttrandefrihet

Enligt 12 § 1 mom. i grundlagen har var och en yttrandefrihet. Till yttrandefriheten hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Närmare bestämmelser om yttrandefriheten utfärdas genom lag. Bestämmelser om yttrandefrihet ingår också i flera internationella avtal som är förpliktande för Finland.

Distributionsskyldigheten har ett nära samband med den i grundlagen tryggade yttrandefriheten, eftersom i synnerhet tillgången till allmännyttigt innehåll av hävd har ansetts vara ett minimikrav för yttrandefriheten. Så mångsidiga mottagningsmöjligheter som möjligt har också ansetts stödja yttrandefriheten. Distributionsskyldigheten har ansetts bidra till att yttrandefriheten förverkligas.

Grundlagsutskottet har av hävd bedömt bestämmelserna om distributionsskyldighet ur yttrandefrihetssynpunkt (GrUU 61/2002 rd s. 4, GrUU 19/2007 rd, s. 2–3, GrUU 27/2010 rd, s. 2, GrUU 64/2014 rd, s. 3). Utskottet har bland annat ansett att det med tanke på den mångsidiga och pluralistiska kommunikation som hör samman med yttrandefrihetens förverkligande är viktigt att garantera utövare av televisions- och radioverksamhet tillgång till kabelnätet (GrUU 19/2007 rd, s. 3). Utskottet har vidare konstaterat att det är viktigt att säkerställa att också alla hushåll som är anslutna till kabelnät faktiskt erbjuds ett tillräckligt allsidigt och pluralistiskt programutbud utan oskäliga extrakostnader (GrUU 27/2010 rd, s. 2). Grundlagsutskottet har också ansett att det med tanke på yttrandefriheten och pluralismen är svårt att skilja mellan public service-kommunikation och kommersiell kommunikation. Viktigast är mångsidighet och pluralism, som förverkligas genom produktion och distribution som flera aktörer deltar i (GrUU 19/2017 rd, s. 3).

Enligt bedömningar är kabelradio ansluten hos cirka 5–10 procent av nätets potentiella användare, vilket som mest betyder cirka 85 000–170 000 hushåll. Konsekvenserna av ändringen kan ändå bedömas också via antalet kabelbredbandsanslutningar, eftersom uppskattningsvis över 90 procent av kabelbredbandstjänsterna finns i centralantennät. Om radion är ansluten till fastighetens antennät i cirka 5–10 procent av hushållen, påverkar ändringen sannolikt 25 000–50 000 hushåll. Fastighetsägaren har ingen särskild orsak att upphöra med radiomottagningen, om kabelbredband inte finns att få för fastigheten. Antalet hushåll som beräknats utifrån antalet kabelbredbandsanslutningar är därför det som sannolikt bäst motsvarar antalet hushåll som påverkas av ändringen i fråga om radiosändningar. Vidare kan det bedömas att antalet aktiva lyssnare i denna grupp sannolikt är mindre.

Användarna av kabeltelevisions- och centralantennät har möjlighet att övergå till alternativa distributionskanaler för radio, såsom utnyttjande av radiomottagarens egen antenn eller internetradio, utan att övergången medför kostnader eller så att kostnaderna är mätliga. Å andra sidan bör det noteras att det inte finns exakta statistiska uppgifter att tillgå om radiolyssnande, och utifrån de uppgifter som finns tillgängliga kan man inte ge en exakt uppskattning av hur många användare som skulle få svårt att övergå till andra sätt att lyssna på radio. Allmänt kan man dock bedöma att största delen av de hushåll där kabelradio är ansluten har beredskap att övergå till att lyssna på radio med alternativa mottagningsätt och att radion också efter ändringen när befolkningen väl.

Via de vanligaste sätten att ta emot radio, dvs. antennmottagning och internetradio, kommer radiodistributionen att fortsätta som förut. Ändringen inverkar alltså inte på tillgången till radioprogramutbud, när radion avlyssnas med traditionell bordsradio, reseradio, bilradio, på internet via datorn, pekplatta, telefon eller andra smarta apparater. Således ska det även i fortsättningen vara möjligt att lyssna på radio via flera mottagningsätt, antingen via kommersiella kanaler eller via Rundradions kanaler. Det bör vidare noteras att medieinnehåll också i allt högre grad tas emot via bredband och därför kan högklassiga bredbandsförbindelser anses ha betydelse för yttrandefriheten i en värld som hela tiden digitaliseras.

Till den del propositionen kan anses försämra förverkligandet av yttrandefriheten förbättrar den å andra sidan egendomsskyddet för såväl teleföretagen som upprätthållarna av

centralantennsystem, vilket kan anses vara en godtagbar grund för denna begränsning i konstitutionellt hänseende.

9.1.2 Egendomsskydd

Enligt 15 § i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Bestämmelserna om distributionsskyldighet bör bedömas med tanke på egendomsskyddet, eftersom distributionsskyldigheten begränsar rätten för teleföretag som är verksamma i kabeltelevisionssystem och förvaltare av centralantennsystem att bestämma om användningen av sin egendom. Utgångspunkten är att distributionen av programutbud i näten är en avtalsfråga. Distributionen av programutbudet ordnas genom avtal, eftersom det finns efterfrågan på programutbud och utövarna av televisions- och radioverksamhet strävar efter att skaffa så många tittare och lyssnare som möjligt för sitt utbud. Distributionsskyldigheten kan ses som en exceptionell inblandning i den avtalsbaserade distributionen.

Grundlagsutskottet har av hävd bedömt bestämmelserna om distributionsskyldighet som begränsningar i egendomsskyddet. Enligt de allmänna krav som gäller vid inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna bör inskränkningar vara nödvändiga för att ett godtagbart syfte ska kunna uppnås och även i övrigt överensstämma med proportionalitetskraven. Det är tillåtet att inskränka en grundläggande fri- eller rättighet endast om syftet inte kan uppnås med metoder som gör ett mindre ingrepp i fri- eller rättigheten. Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtandep Praxis ansett att bestämmelser om distributionsskyldighet ur ett konstitutionellt perspektiv är godtagbara grunder som hänför sig till tryggandet av yttrandefriheten, och utskottet har ansett att distributionsskyldigheten också harmonierar med proportionalitetskravet för en begränsning att nyttja egendom (GrUU 661/2002 rd, s. 4–5, även GrUU 7/2005 rd, s. 6). Utskottet har vidare ansett att distributionsskyldigheten inte är en förpliktelse som till sin karaktär är ny eller av ett nytt slag för teleföretag som är verksamma i kabeltelevisionssystemet och att dessa företag i sin verksamhet kunnat beakta de kostnader som distributionsskyldigheten orsakar (GrUU 19/2007 rd, s. 2, även GrUU 61/2002 rd, s. 5). Utskottet har ansett att regleringen som kringskar distributionsskyldigheten är problemfri när det gäller tryggandet av egendomsskyddet (GrUU 19/2007 rd, s. 2).

I propositionen föreslås det att distributionsskyldigheten ska begränsas, dvs. att skyldigheten att distribuera radioprogramutbud ska upphöra. Teleföretag och förvaltare av centralantennsystem ska alltså inte i fortsättningen vara skyldiga att distribuera Rundradions radioprogramutbud i sina nät. Den föreslagna regleringen förbättrar egendomsskyddet för teleföretag och förvaltare av centralantennsystem, eftersom de fritt kan besluta om användningen av de frekvenser som reserverats för kabelradio i nätet.

Skyldigheten att distribuera radioprogramutbud har förhindrat en kvalitetsmässig utveckling av kabelbredbanden, särskilt i fråga om nätet uppströms. I Finland finns cirka 530 000 hushåll som är kabelbredbandskunder. Den olägenhet som orsakas av distributionsskyldigheten kan anses vara betydande, eftersom dagens teknik använder samma frekvensområde för nätet uppströms som för närvarande är reserverat för användning av radio eller försvårar radiodistributionen och till och med gör den ekonomiskt omöjlig. Av betydelse vid bedömningen är att den nätutrustning som finns i nätet är på väg att föråldras och utifrån erhållna utredningar finns inte reservdelar tillgängliga på marknaden. I praktiken stöder alltså inte upprätthållandet av kabelnäten med dagens teknik radiodistributionen och å andra sidan finns inte längre utrustning som stöder kabeldistributionen av radio tillgänglig.

Vid bedömningen ska det vidare beaktas att begränsningarna i användningen av kabel- och antennnät inte bara inverkar på begränsningar i användningen av egendom utan också på

slutförbrukarna, det vill säga konsumenter och andra användare som inte på lika villkor kan njuta av bredbandsutvecklingen när vissa frekvensområden är reserverade för radio i dessa nät. Den olägenhet som detta medför kan mätas med antalet kabelbredbandskunder.

När man utöver de tekniska begränsningar som följer av radiodistributionen också beaktar antalet användare av kabelradio i förhållande till antalet kunder som använder kabelbredband samt möjligheterna för användarna av kabelradio att övergå till alternativa distributionskanaler, kan skyldigheten att distribuera radioprogramutbud ifrågasättas i synnerhet på basis av kravet på proportionalitet vid begränsning av användning av egendom.

Den föreslagna lindringen av regleringen är oproblematiske i ljuset av 15 § i grundlagen.

9.2 Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

9.2.1 Yttrandefrihet

Grundlagsutskottet har i många sammanhang anfört som sin åsikt att den knappa tillgången på frekvenser är ett sådant tekniskt motiv för en begränsning som gjort det acceptabelt att ha kvar koncessionssystemet med hänsyn till yttrandefriheten (GrUU 40/2017 rd, GrUU 18/2014 rd, GrUU 3/2010 rd, GrUU 61/2002 rd, GrUU 8/2002 rd, GrUU 19/1998 rd). Utskottet har fäst uppmärksamhet vid att koncessionssystemet ska bidra till en rättvis fördelning av de tillgängliga radiofrekvenserna och skapa förutsättningar för yttrandefriheten. Grundlagsutskottet har dock vid godkännandet av tillståndssystemet även beaktat den knappa tillgången på frekvenser. Koncessionsregleringen grundar sig fortsättningsvis på den knappa tillgången på frekvenser. Det finns således en godtagbar grund för begränsningen av yttrandefriheten.

Enligt förslaget är det statsrådet som i stället för Transport- och kommunikationsverket ska behandla ett radiotillståndsärende i situationer där det finns skäl att misstänka att innehavaren av radiotillståndet uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. Enligt förslaget får statsrådet återkalla ett radiotillstånd i situationer där det finns skäl att misstänka att innehavaren av radiotillståndet uppenbart äventyrar den nationella säkerheten.

Kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas tillförlitlighet och säkerhet är ovillkorliga förutsättningar för samhällets vitala funktioner. Kommunikationsnäten bildar nuförtiden en så kallad kritisk infrastruktur inom vilken de flesta tjänster som är nödvändiga för samhället, medborgarna, företagen och sammanslutningarna fungerar. Dessa tjänster måste fungera tillförlitligt både under normala förhållanden, vid störningar under normala förhållanden och under undantagsförhållanden.

Frekvenserna i sig är obestriddligen den mest kritiska infrastrukturen på kommunikationsmarknaden, eftersom nästan allt tillhandahållande av kommunikationstjänster kräver frekvenser. Bland annat när det gäller beviljande av radiotillstånd, beviljande och överföring av nätkoncessioner och utyrning av frekvenser finns det redan i den gällande lagen bestämmelser enligt vilka ett positivt förvaltningsbeslut av statsrådet förutsätter att verksamheten uppenbart inte äventyrar den nationella säkerheten.

Av ovannämnda skäl är det nödvändigt att omständigheter som hänför sig till den nationella säkerheten kan beaktas också när återkallande av radiotillstånd bedöms. Tillståndsmyndighetens prövningsrätt i ärendet är i propositionen bunden till situationer där myndigheten har skäl att misstänka att innehavaren av ett radiotillstånd uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. Det kan till exempel vara fråga om att man har en stark misstanke om att ett företag har för avsikt att skada Finlands säkerhetsintressen. I praktiken kan statsrådets

beslutsfattande i ärendet grunda sig till exempel på skyddspolisens utlåtande om sökanden. Situationer där innehavaren av ett radiotillstånd uppenbart äventyrar den nationella säkerheten är dock med all sannolikhet mycket sällsynta.

Enligt artikel 10.2 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och protokoll nr 11 till konventionen (FördrS 18/1990 och 85/1998, nedan Europakonventionen) kan yttrandefriheten begränsas om det är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet. Enligt förslaget ska ett radiotillstånd kunna återkallas i situationer där innehavaren av ett radiotillstånd upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller gjort sig skyldig till vissa brottsbeteckningar enligt strafflagen. Återkallandet av tillståndet har i dessa fall begränsats till kortvarig radioverksamhet i liten skala och återkallandet är bundet till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser för vilka anmärkningar eller varningar inte har lett till att bristerna i verksamheten har korrigerats eller återkallelsen förutsätter att domstolen har avgjort brottskategorierna i fråga. Situationerna är noggrant avgränsade till att gälla endast de brott som nämns i bestämmelsen.

Inskränkningarna i yttrandefriheten grundar sig på lag och det finns en sådan godtagbar grund för dem som avses i Europakonventionen. Regleringen är noggrant avgränsad och exakt. Därför bedöms den föreslagna regleringen inte vara problematisk med tanke på yttrandefriheten.

9.2.2 Näringsfrihet

Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtandep Praxis behandlat förhållandet mellan koncessioner och näringsfriheten bland annat i utlåtandena GrUU 47/1996 rd (telemarknadslagen), GrUU 4/2000 rd (naturgasmarknadslagen), GrUU 19/1998 rd (lagen om televisions- och radioverksamhet) och GrUU 61/2002 rd (kommunikationsmarknadslagen). Utskottet har i sin utlåtandep Praxis ansett att tillstånd i undantagsfall kan krävas för näringsverksamhet. Bestämmelser om tillståndsplikt ska alltid ändå utfärdas genom lag som ska uppfylla de krav på noggrann avgränsning och exakthet som gäller inskränkning av en grundläggande fri- eller rättighet. Grundlagsutskottet har också konstaterat att återkallelse av tillstånd i form av en myndighetsåtgärd som ingriper i individens rättsliga ställning har en starkare effekt än avslag på tillståndsansökan och ansett det nödvändigt för att bestämmelsen ska vara rätt proportionerad att möjligheten att återkalla tillstånd binds vid allvarliga och väsentliga överträdelser eller försummelser och vid eventuella anmärkningar eller varningar till tillståndshavaren inte har lett till att uppenbara brister i verksamheten har korrigerats (GrUU 13/2014 rd). De föreslagna grunderna för rättsprövning i fråga om återkallande av radiotillstånd är exakta och noggrant avgränsade och tillståndet kan återkallas endast på grund av sådana försummelser som är av väsentlig och allvarlig art, det vill säga i situationer där de lagstadgade förutsättningarna för återkallande av radiotillstånd uppfylls i fråga om uppenbart äventyrande av den nationella säkerheten, vissa brottskategorier enligt strafflagen eller allvarliga eller upprepade överträdelser enligt lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 49 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 227 §, 288 § 4 mom. och 294 § 2 mom., av dem 49 § 1 mom. 7 och 8 punkten och 294 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1003/2018, samt
fogas till 49 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1003/2018, en ny 9 punkt och till 49 § ett nytt 3 mom. som följer:

49 §

Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

Transport- och kommunikationsverket kan helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om

-
- 7) en nätkoncession enligt 6 § upphör att gälla,
 - 8) återkallande förutsätts i internationella överenskommelser som är bindande för Finland, eller
 - 9) en tillståndshavare som bedriver radioverksamhet enligt 34 § 2 mom. upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller gjort sig skyldig till hets mot folkgrupp enligt 11 kap. 10 § i strafflagen, grov hets mot folkgrupp enligt 11 kap. 10 a § i den lagen eller offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott enligt 34 a kap. 5 e § i den lagen.
-

Statsrådet kan återkalla ett radiotillstånd eller en radiofrekvensreservering helt eller delvis, om innehavaren av radiotillståndet uppenbart äventyrar den nationella säkerheten.

227 §

Skyldighet att distribuera televisionsprogram

Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionsnät är skyldiga att i nätet utan ersättning distribuera sådant allmännyttigt televisionsprogramutbud enligt 7 § 1 mom. i lagen om Rundradion Ab som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget, och sådant material som fritt kan tas emot och som redigerats för program som ingår i programutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet i fråga om televisionsverksamhet som utövas i ett markbundet masskommunikationsnät.

Den distributionsskyldighet som avses i 1 mom. gäller också teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionsnät, om

- 1) teleföretaget förmedlar sitt programutbud med annan teknik än traditionell kabeltelevisionsteknik, och
- 2) det är möjligt att ta emot utbudet med sedvanliga mottagaranordningar.

Distributionsskyldighet föreligger dock inte, om kabeltelevisionsnätets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisionsverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget skäligen framtida behov. Teleföretag behöver inte i syfte

att fullgöra distributionsskyldigheten göra sådana förbättringar i kabeltelevsionsnätet som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Programutbud och tjänster som avses i 1 mom. ska tillhandahållas användarna i oförändrad form, samtidigt som den ursprungliga sändningen och avgiftsfritt. Teleföretag kan dock kräva en skälig avgift av användarna för upprätthållande av nätet. Teleföretaget ska informera användarna om ändringar i distributionen av programutbud som distribueras med stöd av distributionsskyldigheten.

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara förvaltare av centralantennsystem som äger eller administrerar sådana centralantennät som är fastighetsinterna eller gemensamma för flera fastigheter och som används för förmedling av masskommunikation i fastigheten till användarnas terminalutrustning, ska se till att programutbud och tjänster som avses i 1 mom. tillhandahålls användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

288 §

Marknadsbaserad frekvensavgift

Frekvensbandskoefficienterna är följande:

146–174	MHz	1,9
174,001–224,999	MHz	2,0
400–862	MHz	2,0
862,001–959,999	MHz	1,4
1400,001–2024,999	MHz	1,0
2110,001–2199,999	MHz	1,0
2290,001–2699,999	MHz	0,6
3400,001–4200	MHz	0,4
12000–13399,999	MHz	0,25
14000,001–14499,999	MHz	0,25
17300,001–19700	MHz	0,25
19700,001–20199,999	MHz	0,2
21200,001–29999,999	MHz	0,2
31000,001–39000	MHz	0,2

294 §

Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet

Tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet tas årligen ut i en eller två poster. Avgiften påförs genom beslut av Transport- och kommunikationsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 227 § tillämpas dock först från och med den 1 juli 2025.

Helsingfors den 25 april 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Kommunikationsminister Lulu Ranne

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 49 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 227 §, 288 § 4 mom. och 294 § 2 mom., av dem 49 § 1 mom. 7 och 8 punkten och 294 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1003/2018, samt
fogas till 49 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1003/2018, en ny 9 punkt och till 49 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

49 §

Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

Transport- och kommunikationsverket kan helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om

7) en nätkoncession enligt 6 § upphör att gälla, *eller*

8) återkallande förutsätts i internationella överenskommelser som är bindande för Finland.

(ny 9 punkt)

(nytt 3 moment)

227 §

Föreslagen lydelse

49 §

Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

Transport- och kommunikationsverket kan helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om

7) en nätkoncession enligt 6 § upphör att gälla, *eller*

8) återkallande förutsätts i internationella överenskommelser som är bindande för Finland, *eller*

9) *en tillståndshavare som bedriver radioverksamhet enligt 34 § 2 mom. upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller gjort sig skyldig till hets mot folkgrupp enligt 11 kap. 10 § i strafflagen, grov hets mot folkgrupp enligt 11 kap. 10 a § i den lagen eller offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott enligt 34 a kap. 5 e § i den lagen.*

Statsrådet kan återkalla ett radiotillstånd eller en radiofrekvensreservering helt eller delvis, om innehavaren av radiotillståndet uppenbart äventyrar den nationella säkerheten.

Gällande lydelse

Skyldighet att distribuera televisionsprogram

Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionensnät är skyldiga att i nätet utan ersättning distribuera

1) sådant allmännyttigt television- och radioprogramutbud enligt 7 § 1 mom. i lagen om Rundradion Ab som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget, och sådant material som fritt kan tas emot och som redigerats för program som ingår i programutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet i fråga om television- och radioverksamhet som utövas i ett markbundet masskommunikationsnät,

2) sådant televisionsprogramutbud inom i 26 § avsedd televisionverksamhet som tjänar allmänintresset som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget och som sänds med stöd av en riksomfattande programkoncession,

3) material som fritt kan tas emot och som redigerats för ett program som ingår i programutbud som avses i 2 punkten, reklam i anslutning till programutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet.

Den distributionsskyldighet som avses i 1 mom. gäller också teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionensnät, om

1) teleföretaget förmedlar sitt programutbud med annan teknik än traditionell kabeltelevisionsteknik, och

2) det är möjligt att ta emot utbudet med sedvanliga mottagaranordningar.

Föreslagen lydelse

227 §

Skyldighet att distribuera televisionsprogram

Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionensnät är skyldiga att i nätet utan ersättning distribuera sådant allmännyttigt televisionsprogramutbud enligt 7 § 1 mom. i lagen om Rundradion Ab som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget, och sådant material som fritt kan tas emot och som redigerats för program som ingår i programutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet i fråga om televisionverksamhet som utövas i ett markbundet masskommunikationsnät.

Den distributionsskyldighet som avses i 1 mom. gäller också teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionensnät, om

1) teleföretaget förmedlar sitt programutbud med annan teknik än traditionell kabeltelevisionsteknik, och

Gällande lydelse

Distributionsskyldighet föreligger dock inte, om kabeltelevsionsnätets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisions- eller radioverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget rimliga framtida behov. Teleföretag behöver inte i syfte att fullgöra distributionsskyldigheten göra sådana förbättringar i kabeltelevsionsnätet som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Programutbud som avses i 1 mom. och tjänster som hänför sig till dem ska kostnadsfritt tillhandahållas användarna. Teleföretag kan dock kräva en skälig avgift av användarna för upprätthållande av nätet.

Programutbud och tjänster som avses i 1 mom. ska tillhandahållas användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara förvaltare av centralantennsystem som äger eller administrerar sådana centralantennät som är fastighetsinterna eller gemensamma för flera fastigheter och som används för förmedling av masskommunikation i fastigheten till användarnas terminalutrustning, ska se till att programutbud och tjänster som avses i 1 mom. tillhandahålls användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

288 §

Marknadsbaserad frekvensavgift

Frekvensbandskoefficienterna är följande:

146–174	MHz	1,9
174,001–240	MHz	2,0
400–862	MHz	2,0
862,001–960	MHz	1,4
1 215–2 200	MHz	1,0

Föreslagen lydelse

2) det är möjligt att ta emot utbudet med sedvanliga mottagaranordningar.

Distributionsskyldighet föreligger dock inte, om kabeltelevsionsnätets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisionsverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget skäliga framtida behov. Teleföretag behöver inte i syfte att fullgöra distributionsskyldigheten göra sådana förbättringar i kabeltelevsionsnätet som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Programutbud *och tjänster* som avses i 1 mom. ska tillhandahållas användarna *i oförändrad form, samtidigt som den ursprungliga sändningen och* avgiftsfritt. Teleföretag kan dock kräva en skälig avgift av användarna för upprätthållande av nätet. *Teleföretaget ska informera användarna om ändringar i distributionen av programutbud som distribueras med stöd av distributionsskyldigheten.*

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara förvaltare av centralantennsystem som äger eller administrerar sådana centralantennät som är fastighetsinterna eller gemensamma för flera fastigheter och som används för förmedling av masskommunikation i fastigheten till användarnas terminalutrustning, ska se till att programutbud och tjänster som avses i 1 mom. tillhandahålls användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

288 §

Marknadsbaserad frekvensavgift

Frekvensbandskoefficienterna är följande:

146–174	MHz	1,9
174,001–224,999	MHz	2,0
400–862	MHz	2,0

Gällande lydelse

2 200,001–2 700	MHz	0,6
3 400–4 200	MHz	0,4
12 000–14 500	MHz	0,25
17 100–19 700	MHz	0,25
19 700,001–39 000	MHz	0,2

294 §

*Beloppet av tillsynsavgiften för televisions-
och radioverksamhet*

Tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet tas årligen ut i två poster. Avgiften påförs genom beslut av Transport- och kommunikationsverket.

Föreslagen lydelse

862,001–959,999	MHz	1,4
1400,001–2024,999	MHz	1,0
2110,001–2199,999	MHz	1,0
2290,001–2699,999	MHz	0,6
3400,001–4200	MHz	0,4
12000–13399,999	MHz	0,25
14000,001–14499,999	MHz	0,25
17300,001–19700	MHz	0,25
19700,001–20199,999	MHz	0,2
21200,001–29999,999	MHz	0,2
31000,001–39000	MHz	0,2

294 §

*Beloppet av tillsynsavgiften för televisions-
och radioverksamhet*

Tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet tas årligen ut i *en eller två* poster. Avgiften påförs genom beslut av Transport- och kommunikationsverket.

*Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens
227 § tillämpas dock först från och med den 1
juli 2025.*